

orientation in the banks assets, and therefore, increase of a role of the banking system in the processes of economic transformations are argued.

Forms and scales of cooperation of the Ukrainian banking system with the banking systems of other countries in the conditions of financial globalization are defined and advantages and disadvantages of this process for economic development of country are substantiated. Despite the fact that the presence of banks with foreign capital due to reputation is an important factor for the domestic banking system, admission of foreign capital into the banking system of Ukraine should be subordinate to the strategic aims of socio-economic development of country. It is necessary to organize national norms and normative acts of functioning domestic banking system and their convergence with EU standards, what will make the system more transparent, stable and competitive.

It is proved that the concentration of capital is one of major factors in increasing the competitiveness of the banking system on the modern stage. Proposed directions of integration of bank capital, insurance and industrial capital will provide the increase of capitalization of bank institutions, increase of assets and increase of profitability level and stability, will assist better satisfaction of clients necessities by diversifying financial services that in an aggregate will positively influence on functioning of all banking systems.

References:

1. Eichengreen, M. B. J., Csonto, M. B., ElGanainy, M. A. A., & Koczan, Z. (2021). *Financial globalization and inequality: Capital flows as a two-edged sword*. International Monetary Fund.
2. Aluko, O. A., & Opoku, E. E. O. (2022). The financial development impact of financial globalization revisited: A focus on OECD countries. *International Economics*, 169, 13-29.

Халапеус Г. Д.
Студент 2 р. н., НаУКМА

ВПЛИВ ПОЛІТИЧНОЇ СИТУАЦІЇ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ ТА ЇЇ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ СТАН

Постановка проблеми. Після закінчення революційних подій на Майдані у 2014 році, а також після початку військових дій на сході країни, економіка України пережила дуже різкий та стрімкий занепад. Ні для кого не секрет, що це був один із найважчих періодів в історії незалежної України, і це також позначилося на економічній ситуації. Проте, згодом ситуація трохи покращала, а економіка адаптувалася.

На початку 2022 року стало відомо, що Росія планує відновити військовий тиск на сході України. Тому сьогодні я хотів би поговорити про те, як дані новини

впливають на ринковий стан країни, на інвестиційну зацікавленість з боку європейських країн, а також спробувати передбачити можливі результати цієї ситуації.

Виклад основних матеріалів. 13 січня заступник голови Міністерства збройних сил Росії Сергій Рябков заявив, що "військові спеціалісти пропонують російському президенту варіанти вирішення конфлікту на сході України".

Цю заяву згодом поширило американське агентство Bloomberg, після чого почався масштабний розпродаж українських єврооблігацій.

У заяві одного з провідних російських урядовців інвестори побачили загрозу початку масштабної військової агресії, тож намагалися за будь-яку ціну позбутися гарантованих урядом України облігацій, продаючи їх навіть у збиток.

Ними керувала проста логіка: краще сьогодні отримати хоча б частину вартості, ніж потім нічого.

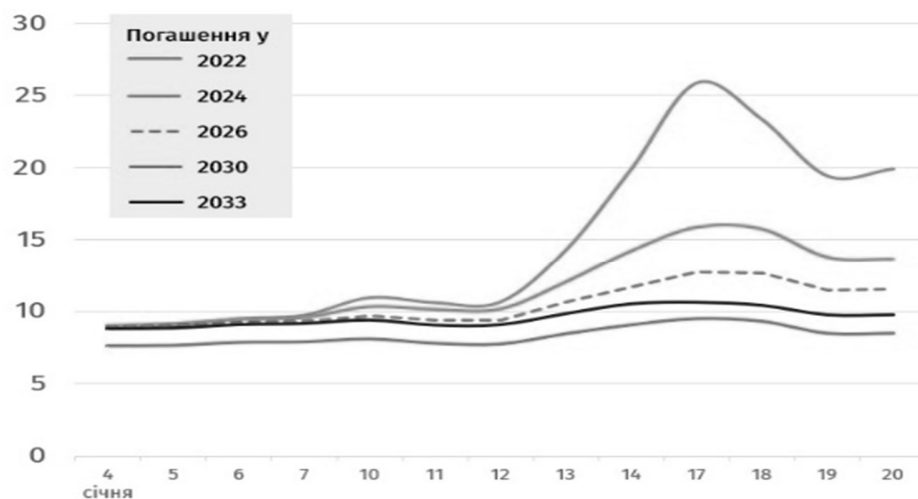

Рис. 1. Зміна дохідності українських єврооблігацій протягом Січня 2022 р.

Окрім цього, стало відомо, що розпродаж стосувався не лише українських, а й російських активів. Інвестори побоювалися, що в разі масштабної війни на Росію накладуть жорсткі санкції, про які не раз говорили на Заході.

Паніка на зовнішніх ринках швидко перекинулася на внутрішній.

За даними НБУ, з початку 2022 року іноземці скоротили свій портфель облігацій внутрішніх державних позик на 6,2 млрд грн. Отримані від продажу цінних паперів гривні вони направили на купівлю валюти, спричинивши ажіотаж на валютному ринку.

Додатково на валютний ринок тиснули великі витрати на купівлю імпортованих товарів: газу, нафти, автомобілів. Водночас українські експортери вирішили притримати свою валютну виручку, поки курс не підросте ще більше.

Як наслідок, курс долара в обмінних пунктах за кілька днів зріс на 68 коп до 28,41 грн за дол. З початку року гривня девальвувала на 4%.

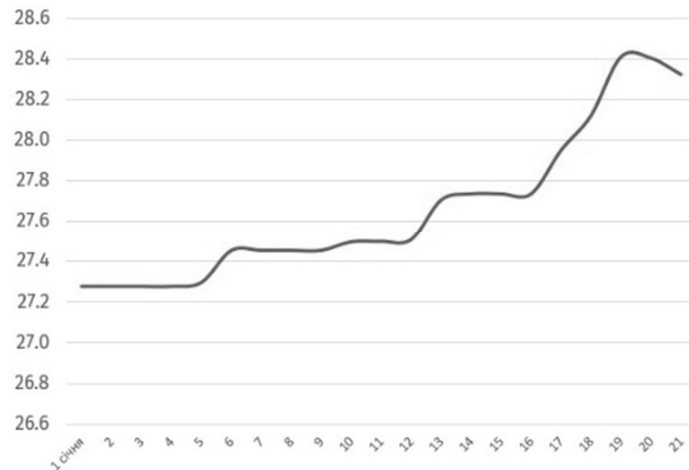

Рис. 2. Зміна офіційного курсу гривні відносно долара США в Січні 2022 р.

Послаблення гривні, безумовно, вдарить по гаманцях українців. Нацбанк, який планував знизити інфляцію у 2022 році до 5%, погіршив прогноз до 7,7%.

Щоб боротися із зростанням цін, НБУ різко підвищив облікову ставку. 20 січня вона зросла на 1 пункт до 10%. Слідом за нею зростатимуть ставки за депозитами та кредитами населенню.

Позичати в банку гроші на купівлю чи ремонт житла стане дорожче, що ще більше охолоджуватиме ринок нерухомості та споживчі витрати, а разом з ними — темпи зростання економіки.

Негативні настрої впливають і на довгострокові інвестиції населення. Один із столичних забудовників повідомив, що з початку загострення ситуації українці майже припинили купувати квартири. "Ринок просто став", — сказав він.

Проблеми держави — лише вершина айсберга економічних наслідків, спричинених військовою напругою. Доступ до зовнішніх ринків капіталу закритий не лише для уряду, а й для великих українських компаній.

Так, євробонди "Метінвесту" Ріната Ахметова подешевшали до 86-87% від номіналу. Обвалилися й акції компаній, які торгуються за кордоном: папери Ferrexpo за місяць впали на 14%, Миронівський Хлібопродукт Юрія Косюка — на 5,3%.

Українським компаніям дедалі складніше залучати зовнішнє фінансування.

Хоча в НБУ вважають, що криза не впливає на потік прямих іноземних інвестицій, зрозуміло, що через зменшення обсягу інвестицій та зупинку проєктів зростання ВВП у 2022 році буде суттєво меншим, ніж очікувалося.

Висновок. Вважається, що без суттєвої деескалації ринки залишатимуться непривітними для України значну частину року. Натомість прогнози, які економісти дають на випадок деескалації, доволі схожі: незначне зміцнення гривні та повернення дохідностей українських активів на "традиційні" рівні, курс може повернутися до 27-27,5 гривні за долар.

За такого курсу може зрости пропозиція валюти від експортерів аграрної продукції, що сприятиме поступовому збалансуванню валютного ринку в цьому секторі.

Використані джерела:

1. Я. Вінокуров «Загострення немає, але українцям вже треба платити: скільки коштують країні погрози Путіна». URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2022/01/21/681668/>
2. С. Кулицький «Економічні аспекти нинішнього українсько-російського протистояння». Центр досліджень соціальних комунікацій НБУ. URL: http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=387:ekonomichni-aspekti-ninishnogo-ukrajinsko-rosijskogo-protistoyannya-4&catid=8&Itemid=350
3. Національний банк України. Офіційне інтернет-представництво – URL: <http://www.bank.gov.ua/>

Шпортюк В. Г.

Доцент кафедри фінансів, НаУКМА

Гайович М. І.

Студентка 4 р. н., НаУКМА

МОДЕЛЮВАННЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Податкова система країни є ключовим елементом в економіці держави, оскільки забезпечує її життєдіяльність та виступає інструментом впливу на соціально-економічні процеси. Податки мають значний вплив на рівень фінансової безпеки в країні і сприяють розвитку фінансової системи за умови соціально-економічної стабільності суспільства, держави, регіонів, підприємств та громадян.

В Україні державні видатки завжди перевищували надходження, однак за останні 8 років дефіцит бюджету поступово скорочувався і в 2014 він складав майже 5% від ВВП, а в 2019- лише 2% [1]. У 2020 році внаслідок пандемії та карантинних обмежень економічне становище країни дещо погіршилося, але вже в 2021 позитивна динаміка фінансових показників була відновлена. Для прогнозування подальшого розвитку податкової системи України створено узагальнену модель методом системного моделювання.

В основу моделі закладено схему побудови взаємозв'язків державного сектору, яку зображено на Рис. 1. Сині стрілки використанні для позначення позитивного впливу одного фактору на інший, в той час як червоні- для позначення